ПЛЕНАРЛЫҚ БАЯНДАМАЛАР

ПЛЕНАРНЫЕ ДОКЛАДЫ

ЖОҒАРЫ БІЛІМ БЕРУДЕ ИНТЕГРАЦИЯЛАУ ҮРДІСІНІҢ МӘНІ ИТЕГРАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ

Қ.М. Баймырзаев
ҚМПИ ректоры, г.ғ.д., профессор

Өркениетті әлемнің таңдаулы мүшесі болу – мемлекеттің рухани және мәдени қуатына, ғылымы мен біліміне тікелей байланысты.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев XXI ғасыр білім және ғылым ғасыры болады деп, жастардың жан-жақты оқуына барлық мүмкіндікті жасауда. Жалпы, білім беру мен ғылымды өркендетуде оқшау-ланудың нәтиже бермейтіні анық. Әр мемлекет өзінің ұлттық менталитетіне қарай әлемдік өркениеттің озығын алып, тозығын ысырып тастап отырса, ұтылмайды.

Сондықтан Н.Ә. Назарбаев «... білім мен ғылымды өз дәрежесінде меңгерген елдер ғана әлемдік дамудың алдында, озық көштің бойда ұстар тұсында болады деп мемлекет тағдыры мен кәсіби білікті де құзіретті мамандар даярлауды негізгі басымдықтар деп қатар қояды.

Жоғары кәсіптік білім беруді интеграциялау процесін жүйелеу әрі жетілдіру мақсатында өзге мемлекеттерде де маңызды қадамдар жасалуда. Лиссабон конвенциясы, Сорбонна және Болонья декларациясында қабылданған шешімдер осының айғағы. Декларацияда: «Біз жоғары білімге деген теңдесі жоқ сұраныстың куәсі болып отырмыз, себебі оның әлеуметтік-мәдени және экономикалық дамудағы маңызын, сондай-ақ жаңа білім, дағды, біліктілікті және идеяларды меңгерген жас ұрпақтың болашақты жасаудағы шешуші маңызын үлкен сезіммен мойындаймыз – деп атап көрсетілген. Болон декларациясының білім беруге қойған негізгі мақсаттарының бірі – «оның сапасын қамтамасыз ету деп нақтыланған. Осы орайда, елімізде де білім беру жүйесін реформалау бағытында ауқымды істер жүзеге асырылуда.

Бүгін мен ертеңгі күннің білім көкжиегі, кемел болашағы био-технология, информатика, нанотехнология және ғылымның басқа да салаларына негізделген жаңа ақпараттық толқыннан тұратын бәсекелі білім жүйесі болып табылатынын, бұл мемлекеттер арасындағы өзара ықпалдастық пен қарым-қатынастың қанат жайып дамуына, тұрақты экономикалық әлеуетке де зор ықпал жасайтынын, ортақ мақсатқа ұмтылу – қазіргі және болашақтың берік негізі.

Адамзат капиталындағы білімді маманға, кәсіби тұғыры жоғары қызметкерлерге жаһандық бәсекенің жоғарылайтынын, білім беру кеңістігіндегі тәжірибелер алмасу мен өзара серіктестік тек қана білім саласын ғана емес, сондай-ақ интеграциялық үдерістердегі жаңа серпілістерге мүмкіндік беретінін мектеп пен жоғары оқу орындарында оқу үрдісін сапалы деңгейге жеткізу кадр әлеуетін арттыратыны мәлім.

Жаһандану үдерісінде білім деңгейінің өркендеуі, ақпараттық технологиялардың дамуы, білім беру кеңістігінің жаңғырту құралына айналуы ұлттық білім мен ғылым жүйесін зор табыстарға, мықты бәсекеге алып келетініне сеніміміз мол.

Өзара тәжірибелер алмасу барысында, интеграциялық қатынас орнатуда кәсіби тұрғыда білім беретін жоғары оқу орындары, қазіргі мектептермен байланысты жеделдету керек.

12-жылдық мектептің мұғалімін даярлау жоғары оқу орындарының алдына күрделі міндеттер қояды. Білікті кадрларды даярлауда ұлттық біліктілік жүйесі арқылы кәсіби стандарттармен қалыптасатын нарық жүйесіне көшу жоспарлануда, жоғары оқу орындарына корпоративтік менеджмент принциптерін енгізе отырып, академиялық еркіндік берілетін болатындығы туралы нақты тәжірибе алмасу қажет. Осы салада интеграциялау принциптерін негшізге алған жөн.

Педагогтардың статусын жоғарылату мәселесінің шешуші механизмі ретінде жоғары оқу орындарының жергілікті билікпен облыстық және қалалық әкімшілікпен байланыс орнатып өзара ынтымақтастықта болуын айтар едім.

Педагогикалық мамандықтарға қабылдау жүйесін жетілдірудеозат тәжірибелерді ескеру қажет - түлектердің шығармашылық деңгейін ашуда арнайы сынақтан өткізу, жоғары білікті педагог мамандар даярлауда мектептермен тікелей тиімді байланыс жасауы.

Жоғары оқу орындарындағы инновациялық білім беру үдерістерін басқаруды кәсіби қалыптастыру дегеніміз - қазіргі талаптарға сай білім беру саласына жаңа оқу әдістерін енгізу арқылы, жеке тұлғаның кәсіби білімі мен біліктілігін жетілдіре отырып, кәсіби қызметке қажетті білімдерін, іскерліктерін және дағдыларын қалыптастыру болып табылады.

Осы күрделі бағытты жүзеге асыруда интеграциялық байланысты жаңғырту мақсатында бүгінгі ғылыми конференцияның тақырыбы арналған.

Педагогикалық институтында өзекті мәселе – жүйелі, бір ізді, тұтас, ашық, динамикалық интеграциялық білім беру ортасын құру. Бұл орта көпмәдениетті, оптималды құрылған, әлеуметтік бағыты айқын жасалған болу тиісті.

Задача вхождения Казахстана в число 50 экономически развитых государств мира требует повышения качества кадровой базы для интенсивной индустриализации и внедрения прогрессивных технологий в отечественное производство, что, в свою очередь, актуализирует вопросы интенсификации реформы образования в стране.

Современный этап образовательных реформ в Республике Казахстан характеризуется завершением модернизации казахстанской системы подготовки кадров, внедрением Стандартов образования последнего поколения, повышением престижа образованного человека в обществе и обеспечением процесса интеграции отечественного образовании в мировое образовательное пространство.

Интеграционные процессы в образовании отвечают на запросы времени, обусловленные объединительными тенденциями социально-экономической сферы в СНГ и в мире. Для всего мирового сообщества характерно стремление преодолеть в образовании профессиональную замкнутость и культурную ограниченность, ориентацию на синтетичную личность, что требует расширения границ узкой специализации и что может быть достигнуто с помощью интеграции.

В результате интеграционных процессов в начале XXI века сформировались отдельные типы регионов по признаку международного сотрудничества в области образования и степени влияния на развитие образования других стран и регионов. Трехсторонний союзный договор России, Беларуси и Казахстана означает возникновение нового региона инициирующего интеграционные процессы, знаменует качественный скачок в обеспечении углубления межгосударственного сотрудничества в области образования. Активность развития данного процесса зависит от потенциала национальной системы образования и от равных условий партнерства государств и отдельных участников.

Интеграционные процессы в высшем образовании требуют:

1. Ориентации студентов на многокультурную подготовку на основе интегрированного подхода, представляющего собой специально организованный процесс упорядоченности, согласования, взаимодополнения содержания, способствующего формированию универсально-синтетических знаний и готовности к универсально-функциональной профессиональной деятельности, что достигается реализацией педагогической интеграции по двум основаниям: по виду (организация интегрированного обучения) и по средствам деятельности (применение интегрированных технологий).

2. Создания интегративного образовательного пространства вуза как упорядоченной, целостной, открытой и динамичной системы образовательных элементов, связанных единой оптимальной пространственно-временной, социально обусловленной и научно обоснованной структурой, едиными детерминантами, обеспечивающими интеграционные процессы и качество профессиональной подготовки специалиста. Поэтому пространство становится поли-

культурным и социально-ориентированным на развитие человека и цивилизации в целом, более открытым для формирования международной образовательной среды, наднациональным по характеру знаний и приобщению человека к мировым ценностям.

3. Распространения нововведений в образовательной сфере при сохранении сложившихся национальных традиций и национальной идентичности стран и регионов.

4. Развития методов дистанционного обучения одного из мощных инструментов формирования единого пространства, вовлечения множества стран в интеграционные процессы в сфере образования, выравнивания качественного состояния составляющих мирового образовательного пространства.

5. Обеспечения организационно-управленческих условий участия вуза в интеграционных процессах образования по следующим направлениям:

- общее управление изменениями – определение, согласование, утверждение, принятие к исполнению корректирующих воздействий и координация изменений по всему проекту;
- управление ресурсами – внесение изменений в состав и назначение ресурсов на реализацию проекта;
- управление целями – корректировка целей проекта по результатам процессов анализа;
- управление качеством – разработка мероприятий по устранению причин неудовлетворительного исполнения.

Вузы страны выступают в роли базовых интегрирующих институтов, сочетающих в себе помимо научных и образовательных компонентов и социальные, и культурные комплексы, помогающие координировать усилия различных субъектов социальных отношений и вырабатывать принципиальные схемы взаимодействия социальной, культурной и экономической политики. Вузам важно решать такие задачи, как расширение взаимообмена студентами и педагогами (академическая мобильность), взаимное признание дипломов и периодов обучения, осуществление постоянного обмена опытом и информацией о текущих проблемах и образовательных системах].

Осознавая сущность и значение, требования и тенденции интеграционных процессов в образовании, вузы страны активно их реализуют в комплексе задач, поставленных Государственной Программой развития образования в Республике Казахстан до 2020 года.

Международное сотрудничество является неотъемлемой частью интеграции университета в международное образовательное и научное пространство. Данная работа осуществляется в рамках программ сотрудничества с ведущими зарубежными университетами, научно-исследовательскими институтами путем реализации международных образовательных и научно-исследовательских программ и проектов, организации научно-практических семинаров и конференций, развития академической мобильности студентов и преподавателей, реализации двудипломного образования.

Литература:

1. Государственная программа развития образования в Республике Казахстан на 2011-2020 годы. – Астана, 2011.